

Provinciale Synode van Zeeland.

Namens de Synodale kerk van Middelburg hebben ondergetekenden de eer de Classen in Zeeland uit te noodigen, af te vaardigen ter Provinciale Synode, die te Middelburg gehouden wordt op Woensdag 15 Juni e.k. in het kerk gebouw aan de Lange Delft. Met verzoek, zoo spoedig mogelijk aan laatstondergeteekende op gave te doen van de namen der gedeputeerden ter Synode en hem de stukken voor het Agendum — met name ook de schriftelijke Rapporten — toe te zenden vóór den 18den Mei e.k., blijven zij,

Uwe Dienaren in Christus,
A. LITTOOY,
L. H. WAGENAAR.

Gemengd nieuws.

Vele bladen bevatten mededeelingen, omtrent de voetwassing nog aan sommige kerkgenooten op het Vrijdag op Witte Donderdag gebruikelijk. De Synode van Toledo besloot in 694, om denken die zich de voeten niet wilden laten wassen of die geen voeten wilden wassen, niet toe te laten tot de communie. In de Griekse kerk hield men de voetwassing voor een sacrament. Toch kwam zij nooit algemeen in zwang. De Paus, de Crax, de Keizer van Oostenrijk, de Koningen van Beieren, Spanje en Portugal, hebben de voetwassing in eere gehouden, door Donderdag voor Goede Vrijdag te toe passen aan een 12-tal arme mannen. Luther verliet zijn stem tegen het huichelachtig voetwassen, waarbij iemand zich wel bukt, maar hen die zich laten wassen, nog dieper voor zich laat lukken. Daarom is het niet dat voetwassen niets gedaan, als het met water geschiedt; anders moest men niet alleen een twaalfmaal, maar iedereen de voeten wassen, en dan waren de menschen veel beter gediend, als men hen een gewoon bad verschafte, om hen het gansche lichaam te wassen. Het Lutherse opperconsistorium te Dresden, veroordeelde in 1718, twaalf burgers uit Weida, wegens gruwelijke popistische „Unfug“, omdat zij zich door Hertog Moritz Wilhelm te Zeitz, de voeten hadden laten wassen tot openbare kerkelijke beoedeling. De Herrnhuttersche of Broedergemeente hield de voetwassing lang aan de hand, totdat zij in de Herrnhuter Synode van 1818 werd afgeschaft.

In Engeland bestond oudtijds de gewoonte, dat de vorsten aan zoovele bedelaars de voeten wassen, als de Koning of de Koningin oud waren. De historie vermeldt dat koningin Elisabeth, toen zij 39 jaar oud was, te Greenwich aan 39 bedelaars de voeten wiesch. Maar er wordt bij gemeld, dat die voeten eerst gewassen waren door een lakot met warm water en geurige kruiden, en daarna door den sub-aanmoezener, voordat de Koningin knielende haar fijne handjes er op legde.

Jacobus II was de laatste koning die persoonlijk de voetwassing verrichtte. Op 48-jarigen leeftijd wiesch hij aan 48 bedelaars de voeten in Banqueting House in Whitehall. Daarop hield hij een uitspraak van rijkdom en schenken vleesch, stoks, haring, brood en bier, en liet vele gevangenen los.

De koninklijke harnachtigheid wordt thans op Witte Donderdag door middel van aalmoezen bevestigd, die in rode en witte zakjes worden uitgedeeld. De waarde van het ontvangene is in de laatste jaren zeer gestegen, omdat de gaven bestaan in muntstukjes, die door muntverzamelaars voor hooge prijzen worden gekocht.

De Evangelist Moody, arbeidt in deze dagen te New-York. Hij spreekt aldaar dagelijks in het Grand Central Palace, een gebouw dat de duizenden bevatten kan, die zijn ernstig hartelijk woord willen hooren. Vele predikanten en Evangelisten steunen den prediker, door hunne aanwezigheid op de meetings.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

IN HET BOSCH.

III.

Maar wie was de vreemde ridder? Die vraag kwam telkens bij den knaap op, terwijl hij achter Hans op den rug van het rijpaard door het bosch reed. Weldra bereikte men weer 't open veld, en nu ging 't in volen drif verder, terwijl de leeuwshond, nu en dan blaflend, meereed.

't Was koud en mistig weer; vooral op het open veld was de lucht scherp. Gelukkig voerde de weg al spoedig weer 't bosch in, waar men over de heuvelen de richting naar den Rijn kon inslaan. De duisternis belette echter den knaap iets te zien. Wel begreep hij Hans te vragen waar de tocht heen ging, maar 't zij dat de knecht door 't ruischen van den stormwind de vragen niet verstond, 't zij dat hij te veel op den weg moest letten, om nog te kunnen antwoorden, Hans zei niets. En zoo ging dan de rit voort lang, heel lang, twee uur achtereen. Toen echter ging het niet meer. 't Was stikdonker, de wind loeide door de boomten, en tot overmaat van ramp begon nu ook een fijne, dichte regen te vallen.

De jonge vluchteling, slechts door een dun manteltje gedekt, huiverde en rilde over heel zijn lichaam, en drukte zich dicht tegen den rijknecht aan. Ook deze, hoewel dik gekleed en tegen wind en weer wel gehard, begon toch te vinden, dat hij nu dimalt genoeg gereden had, al was hij ook zoo vijf zijn gevoelen niet aan zijn lotgenoot op het paard mee te deelen. Dit dier zelf echter, even als dat van den ridder, werd echter ook uitgeput, en gaf duidelijk teekenen van vermoeidheid. Men moest dus wel rust nemen.

Dit begreep ook de ridder, die duaver zelf van het weer minder geleden had, en hij riep zijn knecht toe:

„Hans, we moeten voor van nacht een schuilplaats zoeken. Onze paarden hebben deze twee dagen meer gedaan dan van hen te vergen was. Ze moeten rust en voer hebben.“

Hans reed tot vlak naast zijn meester, die voortging:

„Gij zijt hier beter bekend dan ik. Weet ge hier ook een herberg of zoo iets?“

„Genadige heer“, was het antwoord, er moet hier ergens een molen zijn, die weet ik zeker. Maar ik kan mijn eigen hand niet zien, laat staan een huis in de verte. Doch als gij Nero er op uitkomt, zou hij zeker den weg naar den molen wel vinden.“

„Kustelijk“, sprak de ridder; meteen riep hij den grooten hond tot zich, en sprak hem eenige woorden toe. Het schrandere dier, blijkbaar goed geleerd, verdween een oogenblik later in 't woud. Na eenige minuten echter reeds kwam hij luid en vrolijk blaflend terug.

„'t Is in orde“, sprak de ridder; „nu opgepast“. Hans steeg af en volgde, vooralsnog alleen, den hond. Deze, vlak bij den man blijvend, ging hem voor, en sloeg een zeer hobbelig zijpad in. Na een wijle bespeurde de knecht in de verte licht. Toen keerde hij voorzichtig langs denzelfden weg weerom, terwijl bij den hond streefde.

„Nero heeft zijn werk goed gedaan“, sprak Hans; „ik herinner mij nu de streek zeer goed. Wij moeten een eindje terugrijden en dan den boschweg inslaan. De molen ligt aan 't eind daarvan. Ik heb er vroeger, als ik geheim bode-

schappen verrichtte, meermalen geslapen. 't Is wel jammer, dat we een omweg moeten nemen, maar voor een paard is het pad hier niet te begaan.“

Zonder eenig verder vragen wendde de ruiters zijn ros, en gaf den knecht, die weer was opgestegen, een wenk vooruit te rijden. Hans gehoorzaamde, en 't duurde niet lang, of 't gezelschap bevond zich op den smalen boschweg, die eenigzins meer besocht was dan de groote weg, dien ze pas verlaten hadden. Na een kort rit bespeurden ze in de verte een licht, en weldra hielden zij stil dicht bij een eenzamen molen, die in het duister echter kwalijk zichtbaar was. Geen geluid werd van daarbinnen gehoord; een helder licht dat door een venster viel, was 't eenig teken dat hier een verblijfplaats van menschen kon zijn.

Hans sprong van het paard, reikte den knaap de teugels toe, en sprak tot de ridder:

„Indien 't u behaagt, genadige heer, hier een weinig te wachten, zal ik op den molen afgaan, en zien of de lieden ons kunnen herbergen.“

„Zeg wat ge mij te vertellen hebt, maar korter“, sprak de ridder ongeduldig. „'t Is hier de vraag niet wat mij behaagt, en als genadige heer kom ik evenmin. Vraag liever of de lieden zoo goed willen zijn ons voor een nacht een schuilplaats te verleenen.“

De knecht zei niets meer, en ging op den molen af. Men kon hem hooren kloppen, en weldra werd een lage deur geopend en ging Hans binnen. Middeleeuwijl wendde zich de ridder tot zijn kleinen beschermeling. De jongen lag, terwijl hij de teugels van het paard vasthield, ineengedoken op het zadel van den knecht, vergeefs beproefend zich tegen de koude nachtlucht eenigzins te beschutten.

„Ge zult wel honger hebben en koud zijn, kleine vluchteling?“ zoo vroeg de ridder, terwijl zijn anders forsche stem, nu zacht en vriendelijk klonk.

De jongen wilde een antwoord geven, maar zijn lichaam trilde, zijn tanden klapperden van de koude; 't was hem onmogelijk verstaanbaar te spreken; hij bracht slechts enkele geluiden uit.

„'t Wordt tijd, dat we een onderkomen krijgen, vriend, en voor u wel 't allereerst“, ging de ridder voort. „De paarden kunnen trouwens al evenmin verder.“

Gelukkig ging op dit oogenblik de deur weer open, en trad Hans naar buiten.

„Geen gevaar“, zoo sprak hij met een vroolijk gezicht, „verspieters zijn hier niet: 't is goed volk.“

„Is er ook een nachtleger?“ vroeg de ridder. „Een opperbest heer en de paarden kunnen voor krijgen in een warmen stal. Ik weet trouwens, dat het hier geen kwaad verblijf is.“

„Gode zij dank“, antwoordde de ridder, en reed met Hans op den molen toe. Allen stegen af en de heer, die zeer rijzig van gestalte was, moest diep bukken, om door den lagen ingang te komen. Hij beduidde de knaap met een wenk vlak achter hem te volgen. Hans bracht de paarden in de stal, en ging hen bezorgen. Inmiddels verscheen de molenaar en leidde den anderen en den jongen gast de huiskamer binnen.

De kamer — al zou zij in onzen tijd ongezellig en onhuishelijk zijn gevonden — zag er toch beter uit dan men te dien tijde in een afgelegen woudmolen zou hebben verwacht. Uit allerlei viel te bespeuren, dat men hier bij gepeelde lieden moest zijn, die reden hadden om zich door een lage, zware deur zooveel mogelijk tegen inbrekers te beveiligen. Jammer slechts, dat bij avond het vertrek niet anders kon verlicht worden dan door een met harst doortrokken spaan van een pijpboom. Die fakkelt wierp een flikkerend, onzeker licht op de houten, in vakken afgeleefde wanden. De rook van de spaan had sporen achtergelaten op het hout, en maakte het in 't vertrek juist niet aangenaam. Doch kaarsen waren te dien tijde nog bij den minderen man weinig in gebruik, en voor hem te duur.

Maar toch mocht men in zulk een stormachtigen nacht reeds blij zijn, hier in een goed verwarmd vertrek een schuilplaats te vinden. Uitlokkend was het gezicht op de bijzonder groote haardkachel, waarin beukenblokken brandden, en waarvoor een heel lange bank stond, die een gemakkelijke zitplaats bood. Daartegenover stond in een hoek de rustbank, een wolsvel, op vier lage pooten; aan het hoofdeinde lag een leger, zacht kussen. (Zulk een leger diende tot rustplaats voor den heer des huizes bij feestelijke gelegenheden, maar kon ook tot bed worden ingericht, als men een gast kreeg.)

Aan het raam tegenover de deur stond een groote, eikenhouten tafel. Daarboven brandde de spaan of fakkelt waarvan ik zooveel sprak. Zij was in een ijzeren klem vastgezet, die tegen den wand was aangebracht. Hooge houten stoelen stonden hier en daar. 't Vertrek was versierd met het gewei van een hert, een paar fraaie metalen schotels en een paar beeldjes.

CORRESPONDENTIE.

G. G. Naar ik meen wordt u gewoonlijk als kr uitgesproken, doch ook wel als z. Welke de ware uitspraak is van deze letter zou ik niet weten te zeggen; in vele woorden is zij echter reeds door u vervangen.

C. T. te A. Op uw schrijven komen we zoodra mogelijk terug; intusschen vriendelijk dank.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Makkum, A. Kuyper Jr., te Amsterdam. — Nieuw-Dordrecht, L. Bos, te Oostwelder-Mussel. — Buitenpost c. a., J. J. Berends, te St. Anna Parochie B.

AANGENOMEN: Zevenhoven, C. Zwaan, cand. te Den Helder. — Marken, J. P. Klaarhamer, cand. te Utrecht.

BEDANKT: Ezinge (Gron.), W. Bouwman, te Lutjegast. — Winsum c. a. en Holwerd (Fr.), J. P. Klaarhamer, cand. te Utrecht. — Trammarnum, H. J. Willering, te Arnhem. — Vianen a/d Lek, W. Ringnalda, te Haarlem C.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Donsburg, J. R. Slotemaker de Bruyne, te Bellen. — Oost- en West-Souburg, J. A. van Boven, te Oud-Berlind. — Polsbroek, H. A. Heijer, te Lienden. — Twisk, J. W. de Kanter, te Zoelen (bij Tiel). — Streefkerk, J. Bos, te Hendrik-Ido-Ambacht c. a. — Kortgene, T. Stijger, te Groote Lindt bij Dordrecht. — Hellevoet, N. C. Bakker, te Wijngaarden. — Metslawier, W. Meindertsma, te Vladder.

AANGENOMEN: Oosterland, R. Bruins, te Zeerijp. — Middelie, J. Cremer, te Wedde.

BEDANKT: Etersheim, W. J. Aalders, te Buiksloot. — Hoogerspel, A. W. van Kluijve, te Schagen. — Saameer, H. van Eyck van Hestlinga, te Berlikum. — Ouddorp, I. J. Doornveld H., te Den Ham. — Barneveld en Dirksland, H. Visscher te Delft. — Krimpen a/d Lek, W. J. M. Engelberts, te Bergschenhoek. — Staphorst, J. Kok, te Ophousden. — West-Terschelling, J. Visser, te Woudenberg.

Advertentien.

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen ZOON

A. M. BERGMANS—
BRUMMELKAMP,
Prædica, Z.-A. R. 27 Maart '98.

Heden overleed in volle verzekerdheid des Eeuwigen levens onze Geliefde Echtgenoot en zorgdragende Moeder en Behuwdmoeder

JENNIGJE GALENKAMP,

in den onderdom van 55 jaren, na een gelukkige Echtvereeniging van 27 jaren.

Uit aller naam,
T. J. DE VRIES.

Zwolle, 26 April 1898.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van belangstelling ondervonden bij het overlijden van onzen Geliefden Vader Behuwd en Grootvader den Heer JOHAN CHRISTOPH WEISZ, beuigen wij onzen welgemeenden dank.

Uit aller naam,
G. WEISZ.

Amsterdam, 28 April 1898.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissarissen in Effecten,

Prinsengracht bij de Prinsenastraat,

No. 157.

AMSTERDAM.

BREEBAART's

Orgelhandel.

Specialiteit in Orgels

voor

Huis, School, Zaal en Kerk.

Damrak 22, Amsterdam.

Witte en Gekleurde Overhemden

NAAR MAAT.

HEEREN UITZETTEN en UITRUSTINGEN

JULIUS HUF,

132 Kalverstraat.

De Kerkeraad eener Geref. Kerk, in de noodzakelijkheid gebracht tot den bouw eener nieuwe kerk over te gaan, vraagt op nader overeen te komen voorwaarden,

5 à 6000 Gulden te leen.

Brieven franco, onder lett. A. B., aan het Bureau van dit blad.

Ned. Vereeniging van Vrienden der Waarheid enz.

De Algemeene Vergadering zal, D. V., gehouden worden op Woensdag 18 Mei e.k., des namiddags te twee uur, in de Kerkeraadkamer, Kerkstraat 109.

Een getrouwe opkomst der leden is zeer gewenscht.

Namens het Bestuur,

Dr. F. L. RUTGERS, Voorzitter,
G. H. A. GROSHUDE, Secretaris.

Amsterdam, 20 April 1898.

BOEKVERKOOPING.

De Boekhandelaars SCHEFFER & Co., te Amsterdam, zullen in hun lokaal Spuistraat 46, op Dinsdag 3 Mei en volgende dagen, verkoopen:

De belangrijke verzameling BOEKEN

over Godgeleerdheid en Kerkgeschiedenis, waarbij de Bibliotheken, nagelaten door de Heeren W. E. M. ENGELBERTS, Predikant bij de Nol. Herv. Gemeente te Ommen, en C. A. KLINKENBERG Jr., Theol. Cand.

Voorts over Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis, Nederlandsche Taal en Letterkunde, Natuurkunde, Mechanica, Muziek voor Orgel, enz.

Te bezichtigen Zaterdag 30 April en Maandag 2 Mei, van 10 tot 3 uur.

De Catalogus is verkrijgbaar.

Verschenen bij den Uitg. K. LECOINTRE, te Middelburg:

TEN ZEGEN. Bevestiging en Intree-Predicatie, door Ds. A. LITTOOY en Dr. E. H. WAGENAAR. Uitgesproken in de Noorderkerk te Middelburg op 3 April 1898.

Prijs 30 Cent.

KRONINGSLIED en ZEGENBEDE. Tweetal liederen met Portret van H. M. onze Koningin, door C. v. d. VELDEN Jr. te Nunspeet.

Zeer gunstig in de Chr. pers beoordeeld. Ex. ter kennismaking op aanvraag verkrijgbaar.

Prijs ter verspreiding 25 Ex. f. 0.40, 50 Ex. f. 0.70, 100 Ex. f. 1.25.

P. VAN ELJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder prolongatiekners. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Gereformeerde Kerk van Kralingen.

Gemeente ROTTERDAM.

4 pCt. GELDLEENING, groot f 100,000.—

(waarvan reeds geplaatst f 15,000.—).

Inschrijving in Obligatiën van f 500.—, f 100.— en f 50.— ten kantore van den Heer H. DANE, Haringvliet N.-Z. 49, Rotterdam, en in de Consistoriekamer, Annastraat No. 3, op

2 Mei en tien volgende werkdagen,

des voormiddags van 10—1 ure en des avonds van 7—9 ure.

Koers van uitgifte 100 pCt.; het bedrag moet worden gestort op 27 en 28 October 1898; bij vroegere storting gaat de rente in op den dag dier storting. Prospectussen met Inschrijvingsbiljetten zijn te bekomen aan bovenvermelde adressen.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk van Kralingen,

S. OUDKERK, Praeses.

H. C. E. STAYERMAN, Scriba.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE.

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIFRENTIE

tot elk bedrag.

PIANO'S
GOLDSCHMEDING.
Orgels.
Billijke Prijzen.
GROOTE MAGAZIJNEN.
Warmoeestraat 141 en Keizersgr. 305, AMSTERDAM.
Catalogus gratis.

Bij den Uitgever J. H. BOS, te Kampen, is verschenen:

De Christelijke Vrijheid,

DOOR

Dr. H. H. KUYPER.

Prijs 75 Cents.

INHOUD: De Christelijke Vrijheid. Verloft uit het diensthuis der zonde. Bevrijd van de wet. De wet als regel des levens. De vrijheid der consciëntie. De Christelijke Vrijheid en het Kerkelijk Gezag. De Christelijke Vrijheid en het gezag der Overheid. De Christelijke Vrijheid in middelmatige zaken. Geen Roomse superstitie. Geen Doopersche mijding. Geen Libertijnische losbandigheid. Het gebruik der Christelijke Vrijheid.

Bij J. H. KOK, te Kampen, verscheen:

De Handelingen der Apostelen,

UITGELEED DOOR

JOHANNES CALVIJN.

Compleet in 30 afleveringen à 15 Cent.

De 1ste aflevering is bij elken Boekb. te sijnge voorhanden en mag worden openge-meden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer H. van der Hoeven te Apeldoorn f 81.50; door den heer W. J. Capers te Heinoord van A. J. te O. B. f 3; door den heer J. Hartkamp te Maastricht f 7.50; uit Rozenburg f 12; uit Schiphol f 22; uit Maastricht f 25.50; samen f 65.

Aan Collecten: (voor de Theol.-faculteit.)

Van de Geref. kerk te Gouda f 17.01; van idem te Nieuw-dorp f 10.70; van idem te Lisse f 10.60; van idem te Baarland f 4.60; van idem te Krainingen f 9; van idem te Bielefeld f 5.86; van idem te Heinkenszand f 7.11; van idem te Borssele f 1.31; van idem te Wollersdijk f 0.40; van idem te Apeldoorn f 18.50; van idem te Gameren f 4.10.

Aan Schenkingen:

Door den heer H. H. Taininga van de Vrouwenvereeniging te Bolsward f 5.

Voor de Bibliotheek:

Van het Departement van Koloniën: Overzichtskart van Groot-Atjeh en aangrenzende kuststaten; van den schrijver: Uit duisternis tot licht, Gods leidingen met E. Kropveld, 2e druk; van den schrijver: „Kinderen hun tijd“ en „Vrij-Antirevolutionairen“. Een woord aan den heer A. J. Hoogenbirk door Jb. van Oversteeg van het Seminarie te Grand Rapids; Catalogue of the Officers and Students of the Theological Seminary at Grand Rapids, Mich. 1897—98.

S. J. SEEFAT.

Hilberum.

Penningmeester.

De BUREAU van DE STANDAARD en DE HERAUT

zijn verplaatst naar

WARMOESSTRAAT 96.

Boek- en Coördrukkerij: DE HOUTER KROON & BAKELA, Amsterdam.